

Cuma Hutbesi

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(...) كَتَبْنَا عَلَىٰ بَنِي إِسْرَائِيلَ أَنَّهُ مَن قَتَلَ نَفْسًا بِغَيْرِ نَفْسٍ أَوْ فَسَادٍ فِي الْأَرْضِ فَكَأَنَّمَا قَتَلَ النَّاسَ جَمِيعًا وَمَنْ أَحْيَاهَا فَكَأَنَّمَا أَحْيَا النَّاسَ

جَمِيعًا (...)

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

أَيُّهَا النَّاسُ، إِنَّ دِمَاءَكُمْ، وَأَمْوَالَكُمْ حَرَامٌ عَلَيْكُمْ
إِلَىٰ أَنْ تَلْقَوْا رَبَّكُمْ

İnsan Haklarına Saygı

(15.12.2023)

Değerli Mü'minler!

İnsanın ve toplumun huzuru için vazedilen hükümlerin başında insana ait haklara saygı gösterilmesi gelmektedir. İnsanın onur ve haysiyetinin korunması amacıyla kişinin özel hayatını koruma altına alan dinimiz, giybet, iftira, dedikodu, alay, kusurları araştırma, insanları hakir görme, evlere izinsiz girme, tecessüs gibi insanın saygınlığını zedeleyen bütün tutum ve davranışları yasaklamıştır.¹ Yine aynı gaye ile, 'semavi' kabul edilen diğer dinlerde olduğu gibi İslam'da da kişinin canının,² malının,³ inancının,⁴ aklının,⁵ iffetinin ve ailesinin,⁶ ırk, cinsiyet ve inanç ayrımı yapılmaksızın dokunulmaz olduğu bildirilmiş; bu hakları ihlâl edenlere karşı maddî ve manevî yaptırımlar getirilmiştir.⁷

Aziz Müslümanlar!

Yüce Rabbimizin güzel isimlerinden biri olan "Hak" kelimesinin çoğulu olan "Hukuk'un gayesi, hakların kime ait olduğunun belirlenmesi, hakların korunması ve haklara yapılan tecavüzün, zorbalıkların ortadan kaldırılmasıdır. Kendisine inanmayanların bile adaletinden asla şüphe etmediği sevgili Peygamberimiz (s.a.s.), hayatı boyunca hakkın ve adaletin savunucusu olmuş; haksızlığa uğrayan hiç kimsenin dinine ve ırkına bakmadan mağdur ve mazlumların her daim yanında yer almıştır. O, haksızlığa, zulme, adaletsizliğe karşı mücadele etmek üzere oluşturulan Faziletler sözleşmesi adlı sivil toplum hareketine genç olmasına rağmen katılmakta tereddüt etmemiş ve fiilî olarak bu hareket içinde görev almıştır.⁸

Değerli Kardeşlerim!

Yaşama hakkı ve can güvenliği insan haklarının en başında gelmekte olup diğer bütün hakların kaynağı durumundadır. İnsanın doğuştan sahip olduğu ve Allah'ın kendisine bahsettiği bu hakkı hiç kimsenin kısıtlamaya veya elinden almaya hakkı yoktur. Bunun ağır bir suç olduğu Kur'an-ı Kerim'de şöyle anlatılır: "(...) Haksız yere bir cana kıyan kimse sanki bütün insanları öldürmüş gibidir. Birine hayat veren kimse de bütün insanlara hayat vermiş gibidir. (...)"⁹

Bu ayetten de öğrendiğimize göre insan canına paha biçilmez. Allah'ın ruhundan bir parça taşıyan¹⁰ insan canı, haber bültenlerinde birkaç saniyede söylenip geçirtilen basit bir istatistiksel bilgiye de indirgenemez. Tek bir masumu öldürmeyi bütün bir insanlığı öldürmekle eş değer tutan inancımıza göre, katledilen binlerce çocuğun, öldürülen on binlerce insanın hesabını - Allah'tan başka - hiçbir matematiksel formül asla hesap edemez.

Bugün maalesef bu ilahi bakış açısından uzak bir dünyada yaşıyoruz. Bizler tüm dünyanın gözleri önünde yaşanmakta olan bu büyük trajediye seyirci kalınmasını değil, kalıcı çözümler üretilmesini arzu ediyoruz. Bizler, masum tek bir canın, bütün bir insanlığın canıyla eşdeğer tutulduğu, insan haklarına saygının merkezde olduğu bir dünya istiyoruz.

Kıymetli Müslümanlar!

İnsanlara eziyet veren bir ağaç parçasını bulunduğu yerden kaldırmayı bile imanın parçası gören bir dinin temsilcileri olarak, insanların onur ve haysiyetini ayaklar altına alan her türlü tutum ve davranıştan gelin hep beraber uzak duralım. Merhameti, adaleti, sevgiyi, saygıyı ve birlikte yaşama ahlakını dünyaya hâkim kılmış aziz bir milletin evlatları olarak bulunduğumuz her ortamda hak ve hukuka saygı gösterelim. Ayrıştırıcı değil, birleştirici olalım. "Sakin incitme bir cânı, yıkarsın arş-ı Rahmân'ı" hassasiyetiyle her insana, canlı cansız tüm mahlûkata sevgi ve şefkatle muamele edelim; edilmesine vesile olalım.

Saygı ve hoşgörünün, barış ve huzurun dünyamızda hâkim olması niyazıyla ... Cumamız mübarek olsun.

DİTİB Hutbe Komisyonu

¹ Hucurât, 49/12; İsra, 17/37.

² Nisa, 4/93; Buhari, İlim, 37.

³ Nisa, 4/93; Buhari, Bed'ül-Halk, 2.

⁴ Mâide, 5/3; Âli İmrân, 3/19.

⁵ Mâide, 5/90.

⁶ Tahrîm, 66/6; İsra, 17/32.

⁷ En'am, 6/151; Şura, 42/42.

⁸ İbn Hişâm, es-Sîre, I, 140-142.

⁹ Mâide, 5/32.

¹⁰ Hicr, 15/29.